

Тема: Органи стандартизації в Україні

Органи державної служби стандартизації

До органів державної служби стандартизації відносяться:

- ◆ Державний комітет України з стандартизації, метрології та сертифікації (Держстандарт України);
- ◆ Український науково-дослідний інститут стандартизації, сертифікації та інформатики (УкрНДІССІ);
- ◆ Державний науково-дослідний інститут «Система» (ДНДІ «Система»);
- ◆ Український науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації (УкрЦСМ);
- ◆ технічні комітети зі стандартизації (ТК);
- ◆ територіальні центри стандартизації, метрології та сертифікації.

Держстандарт України був створений Постановою Кабінету Міністрів України №293 від 23.09.1991 року на базі Українського республіканського управління Держстандарту СРСР. Він є національним органом зі стандартизації, створює державну систему стандартизації в країні і керує всіма роботами з стандартизації, метрології та сертифікації.

Система (комплекс) стандартів - сукупність взаємопов'язаних стандартів, що належать до певної галузі стандартизації і встановлюють взаємопогоджені вимоги до об'єктів стандартизації на підставі загальної мети.

- *УкрНДІССІ* розробляє:
  - науково-технічні і економічні основи стандартизації;
  - перспективні плани комплексної стандартизації сировини, матеріалів, півфабрикатів і готових виробів;
  - стандартів на єдині методи випробування продукції;

- виконує експертизу стандартів перед їх затвердженням;
- проводить порівняльний аналіз рівня стандартизації в Україні і зарубіжних країнах, надає інформацію з стандартизації всім зацікавленим організаціям.

- **ДНДІ «Система»** виконує розроблення:

- основоположних стандартів, які встановлюють організаційно-методичні та загальнотехнічні положення для визначеної галузі стандартизації;

- термін та визначення;

- загальнотехнічні положення, правила та норми, що забезпечують впорядкованість, сумісність, взаємозв'язок та взаємопогодженість різних видів технічної та виробничої діяльності під час розроблення, виготовлення, транспортування та утилізації продукції.

- **УкрЦСМ** виконує:

- здійснення всієї централізованої інформації організацій і підприємств про чинні стандарти, нічні умови й іншу нормативну документацію;

- забезпечення їх цією документацією;

- здійснення реєстрації стандартів та іншої нормативної документації з стандартизації державного і галузевого значення;

- підготовку кадрів, підвищення їх кваліфікації;

- видання нормативних документів зі стандартизації.

- **Технічні комітети** з стандартизації, створені за рішенням

Держстандарту України, виконують:

- організацію та забезпечення розроблення, розгляду, експертизи, погодження і підготовки до затвердження державних стандартів України, інших нормативних документів зі стандартизації;

- проведення робіт з регіональної та міжнародної стандартизації.

До роботи в технічних комітетах залучаються на добровільних засадах уповноважені представники заінтересованих підприємств, установ та організацій замовників (споживачів), розробників, виробників продукції, органів і організацій з стандартизації, метрології, сертифікації, товариств (спілок) споживачів, науково-технічних та інженерних товариств, інших громадських організацій, провідні вчені та фахівці.

- Територіальні центри **здійснюють:**
- контроль за впровадженням стандартів;
- контроль за додержанням стандартів;
- контроль за додержанням технічних умов.

Органи галузевої служби стандартизації

До них відносяться:

- служба стандартизації міністерства або відомства - служба ВСМ;
- головні (базові) організації зі стандартизації - служба ГОС, БОС;
- служба стандартизації підприємства (організації) - служба ВС.

Служба стандартизації міністерства або відомства здійснює керівництво і координацію діяльності з питань стандартизації в галузях народного господарства. Для цього при міністерстві чи відомстві організується відділ стандартизації, на який покладено організацію і планування робіт по створенню проектів державних і галузевих стандартів на проектування і виготовлення продукції, а також організацію найважливіших наукових досліджень з стандартизації для забезпечення випуску продукції високої якості.

Головні (базові) організації зі стандартизації здійснюють проведення науково-дослідних робіт і розробку нормативних документів з стандартизації, як правило, галузевого рівня.

Служба стандартизації на підприємстві (організації) здійснює організацію і проведення робіт з стандартизації. Це може бути відділ (на великому підприємстві або об'єднанні), група або навіть відповідальний за стандартизацію.

Головним завданням служби стандартизації на підприємстві і в організації є науково-технічне та організаційно-методичне керівництво роботами з стандартизації, а також безпосередня участь у проведенні цих робіт.

Керівник служби стандартизації несе відповідальність нарівні з керівником підприємства за додержання стандартів і технічних умов у технічній документації, що розробляється підприємством, за якість і техніко-економічне обґрунтування розроблених підприємством стандартів і технічних умов, за відповідність їх показників сучасному рівню техніки, за своєчасний перегляд стандартів і технічних умов з метою приведення їх у відповідність зі зростаючими вимогами народного господарства. В обов'язки цієї служби входить:

- організація і планування робіт з стандартизації та контроль за їх виконанням;
- розробка проектів стандартів підприємства і технічних умов;
- систематичний контроль за впровадженням і додержанням стандартів і технічних умов при проектуванні та виробництві продукції;
- визначення фактичного рівня уніфікації та стандартизації виробів і розрахунок економічної ефективності робіт з стандартизації;
- забезпечення всіх служб підприємства необхідною нормативною документацією з стандартизації;
- організація обліку, зберігання і внесення змін в усі екземпляри стандартів та технічних умов;
- організація і здійснення нормоконтролю технічної документації, що розробляється підприємством;

- допомога всім службам підприємства з усіх питань стандартизації і уніфікації.